

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՐ
Է. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

« 06 » 02 2020թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 000012

Ձեռնարկողը՝

«Նափալի ֆարմ» ՍՊԸ
Ք. Երևան, Արուսյան 42/2

Գործունեությունը՝

Կլինիկական թափոնների այրման կայանքի
տեղադրման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
գնահատման հաշվեքվություն
Արարադի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ
տնօրենի պաշտոնակատար՝

Ա. Դոնոյան

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

թիվ ԲՓ 000012

<06> 02 2020թ.

**«Նատալի Ֆարմ» ՍՊ ընկերության կողմից նախատեսվող
կլինիկական թափոնների այրման կայանքի տեղադրման շրջակա
միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն**

Ներածական մաս

Ձեռնարկող՝	«Նատալի Ֆարմ» ՍՊԸ
Փաստաթղթի տեսակը՝	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն /Ա կատեգորիա/, նախագծային փաստաթղթեր
Տեղադրման վայրը՝	Արարատի մարզ, ք. Մասիս

Նախատեսվող գործունեության նպատակն է ջերմային եղանակով վնասազերծել «Նատալի Ֆարմ» ՍՊ ընկերությանը /այսուհետ՝ Ընկերություն/ պատկանող «Աստղիկ» բշկական կենտրոնի գործունեության ընթացքում առաջացող բժշկական թափոնները: Գործունեությունն իրականացվելու է Արարատի մարզի, Մասիս քաղաքի արդյունաբերական հանգույց Երկաթուղայինների 4 հասցեում, ընկերության կողմից վարձակալած տարածքում՝ արտադրական նպատակային նշանակության հողատեսքում /հողամասի տրամադրման հիմք՝ անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման N 18102018-03-0041 վկայական, «Էլեկտրամեքառ» ԲԲ ընկերության և «Նատալի Ֆարմ» ՍՊ ընկերության միջև կնքված Անշարժ գույքի վարձակալության պայմանագիր/:

Նկարագրական մաս. Գործունեության իրականացման համար ընկերությանը հատկացված շինությունը գտնվում է հողամասի կենտրոնական մասում, զբաղեցնում է 433 քմ մակերես: Մոտակա բնակելի տունը շինությունից գտնվում է 320 մ հեռավորության վրա:

Համաձայն հաշվետվության արտադրական շինությունը պետք է համապատասխանեցվի նախատեսվող գործունեությանը: Տարածքում առկա է գրասենյակ, սանհանգույց, ցնցուղարաններ և 72քմ մակերեսով պահեստային տարածք, որը կկահավորվի համապատասխան սարքավորումներով և կծառայի որպես սառնարան (թափոնների անվտանգ պահումն ապահովելու համար): Պահեստային տարածքի հատակը բետոնյա ծածկով է, ապահովված է ջրի ծորակներով և ջրահեռացման ցանցով:

Թափոնների այրման կայանքը շահագործվելու է միայն բնական գազով, այլընտրանքային վառելիք չի նախատեսվում: Գազամատակարարումը իրականացվելու է համաձայն «Գազարոմ Արմենիա» ՓԲ ընկերության կողմից տրամադրված տեխնոլոգիական պայմանի: Ըստ սարքի անձնագրային տվյալների՝ գազի ժամային ծախսը կկազմի առավելագույնը 30 Նմ³/ժամ, իսկ տարեկան առավելագույն ծախսը՝ 21600 Նմ³: Տար

ջրամատակարարման համար նախատեսված է «BOSCH» մակնիշի անհատական կաթսա: Կայանքը սպասարկող անձնակազմի կենցաղային և խմելու կարիքների համար ջրօգտագործումը կիրականացվի պայմանագրային հիմունքներով: Արտադրական տարածքում առաջացող հոսքաջրերը, համաձայն համապատասխան թույլտվության, ներքին ցանցով կուղղվեն տարածքի հարևանությամբ անցնող կոյուղի: Էլեկտրաէներգիայի մատակարարումը կիրականացվի տարածքում գոյություն ունեցող ենթակայանից՝ պայմանագրային հիմունքներով: Արտադրական տարածքն ապահովվելու է օդափոխման և հակահրդեհային համակարգերով:

Ընկերության կողմից նախատեսվում է շահագործել ռուսական «Ինսիպրոմ» ընկերության արտադրության, բժշկական թափոնների ջերմային վնասազերծման համար նախատեսված, «ИНСИ В-300» այրման կայանքը: Կայանքի ժամային արտադրողականությունը կազմում է մինչև 50 կգ/ժ (կամ 0.0138 կգ/վրկ), մեկ բեռնումը՝ մինչև 300կգ, վնասազերծման մեկ ցիկլը՝ 6 ժամ: Լիարժեք ծանրաբեռնվածության դեպքում տարեկան առավելագույն արտադրողականությունը կկազմի՝ 36 տ/տարի:

Բժշկական հաստատությունից թափոնները վնասազերծման կենտրոնական օբյեկտ են տեղափոխվում հատուկ կահավորված ավտոմեքենաներով և տարաներով՝ հերմետիկ փակված և պիտակավորված վիճակում: Մինչև վնասազերծումը, թափոնները 3-ից 6 ժամ պահվում են սառնարանային պահեստում: Պահեստային տարածքն ապահովված է ջրի ծորակներով և ջրահեռացման ցանցով, իսկ հատակը՝ անջրթափանց ծածկույթով:

Կայանքը գործում է պիրոլիզի եղանակով: Համալիրը կահավորված է հիմնական այրման և լրաայրման խցերով: Նախատեսվող այրիչները կահավորված են ժամանակակից ավտոմատ կարգավորիչ սարքերով՝ ապահովելով նվազագույն արտանետումներ: Ջերմային վնասազերծումը կատարվում է հիմնական խցում, որտեղ ջերմաստիճանը կարող է հասնել մինչև 1350°C, ինչը թույլ է տալիս ամբողջությամբ վնասազերծել բոլոր օրգանական միացությունները: Նման ջերմաստիճանային մակարդակը թույլ կտա բացառել դիօքսինների արտանետումը: Բարձր ջերմաստիճանային ռեժիմով վնասազերծման գործընթացը չի ուղեկցվում հոտի առաջացմամբ: Ծխատար խողովակի բարձրությունը 9մ է, տրամագիծը՝ 0.5մ:

Այրման վառարանի շահագործման ընթացքում վնասակար նյութերի արտանետումներ են առաջանում բնական գազի և թափոնների այրման արդյունքում: Հաշվարկային արտանետումների գումարային քանակությունները թափոնների և վառելիքի այրման արդյունքում կազմում են՝ NOx-0.249 տ/տարի (0.0958 գ/վրկ), CO-0.52 տ/տարի, (0.199 գ/վրկ), սահմանային ածխաջրածիններ-0.025 տ/տարի (0.0096 գ/վրկ), SOx - 0.019 տ/տարի (0.0074 գ/վրկ), ՊՄ-0.0006 տ/տարի (0.00023գ/վրկ): Թափոնների այրման ընթացքում աննշան քանակով արտանետվում են նաև դիօքսիններ/ֆուրաններ (1.44×10^{-9} տ/տարի քանակով): Արտանետումների ազդեցությունը գնահատելու և դրանք թույլատրելի նորմերի հետ համեմատելու համար իրականացվել են մթնոլորտում վնասակար նյութերի արտանետումների կոնցենտրացիաների հաշվարկներ՝ համակարգչային «Ռադուգա» ծրագրով: Հաշվարկների համար օգտագործվել է «Հիդրոօդերևութաբանության և մթնոլորտային երևույթների վրա ակտիվ ներգործության ծառայություն» ՊՈԱԿ-ի կողմից տրամադրված կլիմայական տվյալները: Համաձայն հաշվարկների արդյունքների՝ նույնիսկ արտանետման աղբյուրի մոտ առավելագույն գետնամերձ կոնցենտրացիաները ՍՌԿ մասով գտնվում են բնակելի գոտիների համար սահմանված նորմերում:

Հաշվետվությունում գնահատվել է մթնոլորտի վրա տնտեսական գործունեության հետևանքով պատճառված վնասը, որը կազմում է 16187.6 դրամ/տարի:

Թափոնների ջերմային վնասազերծման արդյունքում առաջանում են այրման մնացորդներ (մոխիր), որի քանակը կարող է կազմել թափոնների ընդհանուր քանակի 2 - 5 տոկոսը: Հաշվարկային առավելագույն՝ 20 տ/տարի արտադրողականության դեպքում մնացորդների առավելագույն քանակը կկազմի 1 տ/տարի: Թափոնները նախատեսված են

Ժամանակավոր պահեստավորել մետաղական արկղերի մեջ, որոնց պարունակությունը շաբաթական մեկ-երկու անգամ նույն արկղերով, սահմանված կարգով կտեղափոխվի աղբավայր, իսկ դատարկ արկղերը կրկին կվերադարձվեն ընկերության պահեստ:

Մինչև կայանքի գործարկումը Ընկերության կողմից սահմանված կարգով մշակվելու է թափոնի անձնագիր, որի համաձայն թափոնները կտեղադրվեն համապատասխան աղբավայրում:

Նախատեսվող գործունեության հիմնական բնապահպանական ազդեցությունը պայմանավորված է բժշկական թափոնների վնասակար հատկություններով, վերջիններիս հետ շփմամբ, ինչպես նաև՝ այրման ընթացքում առաջացող վնասակար նյութերի արտանետումներով: Գործունեության իրականացման արդյունքում շրջակա միջավայրի և սոցիալական միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցությունները նվազեցնելու նպատակով կարևորվում են հետևյալ միջոցառումների իրականացումը.

- կայանքի շահագործման ընթացքում ապահովել այրման ռեժիմը և անհրաժեշտ ջերմաստիճանը, ինչպես հիմնական, այնպես էլ՝ երկրորդային խցում,

- պարբերաբար իրականացնել սարքի կանխարգելիչ ստուգում և տեստավորում,

- սարքի սպասարկումը և շահագործումն իրականացնել միայն հատուկ պատրաստված անձնակազմի կողմից,

- պարբերաբար իրականացնել մերձակա տարածքների ստուգում և օդային ավազանի մոնիթորինգ՝ ածխածնի օքսիդի, ազոտի և ծծմբի օքսիդների արտանետումների նկատմամբ, գերնորմատիվային արտանետումները կանխելու նպատակով,

- թափոնները պահեստավորել այնպես, որպեսզի բացառվի դրանց շփումը անձրևաջրերի հետ,

- արտադրական կեղտաջրերի առաջացումը կանխելու համար վնասազերծման կայանքի մաքրումն իրականացնել չոր եղանակով՝ առանց ջրի կամ լուծույթների օգտագործման,

- բեռնարկղերի մեջ տեղադրված թափոնների ժամանակավոր պահումն իրականացնել բետոնապատ հատակով տարածքում,

- կայանքը սպասարկող բանվորը, ինչպես նաև թափոնների հետ առնչվող անձնակազմը պարբերաբար պետք է հրահանգավորվեն և անցնեն համապատասխան դասընթաց:

ՇՄԱԳ-ում ներկայացվել է նաև շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նվազեցմանն ուղղված գործողությունների և միջոցառումների ծրագիր՝ արտակարգ և վթարային իրավիճակների դեպքում:

Շահագործման փուլում օդում ածխածնի մոնօքսիդի, ազոտի ու ծծմբի երկօքսիդների պարունակությունները որոշելու և վերահսկելու համար նախատեսված է իրականացնել մոնիթորինգ (մշտադիտարկումներ): Այդ նպատակով մասնագիտացված կազմակերպության հետ կկնքվի պայմանագիր և կիրականացվեն չափումներ: Նմուշառման կետերը նախատեսված են արտանետման աղբյուրին և մոտակա զգայուն կլանիչին մոտ /կայանքի ծխատար խողովակի մերձակայքում/: Մոնիթորինգի միջոցառումների պարբերականությունը կլինի եռամսյակային, չափումների արդյունքները կգրանցվեն մոնիթորինգի մատյաններում և կտրամադրվեն վերահսկող մարմիններին: Բնապահպանական միջոցառումների և մոնիթորինգի ծախսերը ըստ նախնական գնահատման կազմում են 280.0 հազար դրամ:

Պարճառաքանական մաս. շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության փուլերում, ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Մասիս համայնքում անցկացված հանրային քննարկումներում գործունեության իրականացումը մասնակիցների կողմից արժանացել է հավանության: Նախագծային փաստաթղթերի վերաբերյալ փորձաքննական գործընթացում ստացվել են կարծիքներ՝ շրջակա միջավայրի նախարարության, վտանգավոր նյութերի և թափոնների քաղաքականության բաժնից, շրջակա միջավայրի պահպանության քաղաքականության վարչությունից: Ստացված

կարծիքներով և փորձաքննության արդյունքում առաջացած դիտողություններով՝ նախագիծը լրամշակվել է: Փորձաքննական գործընթացին ներգրավվել են Առողջապահության նախարարությունը, փորձագետը, որոնց կողմից ստացված կարծիքները ևս հաշվի են առնվել:

Ամփոփելով գնահատման և փորձաքննության արդյունքները՝ կարելի է եզրահանգել, որ նախատեսվող գործունեությունը կարևոր է ինչպես բնապահպանական, այնպես էլ առողջապահական տեսանկյունից: Վերջինիս իրականացումը կարող է նպաստել վտանգավոր թափոնների հեռացման և տեղադրման հետ կապված շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության և մարդու առողջության հետ կապված խնդիրների լուծմանը: Շնորհիվ ժամանակակից ավտոմատ սարքավորումներով կահավորված այրիչների՝ արտանետումները նվազագույն են և չեն ավելացնի բնակելի տարածքների օդային ավազանի աղտոտվածությունը: Ընկերության կողմից բացառվելու է առողջապահական կազմակերպություններից սնդիկ պարունակող սարքավորումների, ֆորմալդեհիդի և այլ վտանգավոր բժշկական թափոնների ընդունումը և այրումը, քանի որ նշված թափոնների հեռացումը յուրաքանչյուր առողջապահական կազմակերպության կողմից իրականացվում է ՀՀ առողջապահության նախարարի 2008թ. մարտի 4-ի թիվ 03-Ն հրամանով հաստատված հավելվածների համաձայն:

Փորձաքննական պահանջներ

Կայանքի շահագործման ընթացքում անհրաժեշտ է պահպանել Բնապահպանական կառավարման և մոնիթորինգի պլանում նախատեսված միջոցառումների իրականացումը և ժամանակացույցերը:

Մինչև կայանքի գործարկումն անհրաժեշտ է սահմանված կարգով մշակել թափոնի անձնագիր՝ համաձայնեցնել շրջակա միջավայրի նախարարության հետ և թափոնի տեղադրումն իրականացնել ըստ անձնագրի:

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍ

«Նատալի ֆարմ» ՍՊ ընկերության կողմից նախատեսվող կլինիկական թափոնների այրման կայանքի տեղադրման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն՝ վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

Մասնագետ՝

< Մկրտչյան